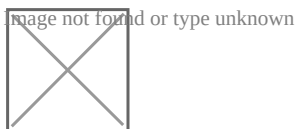


wtorek, 21.02.2023

Sanktuaria maryjne w Polsce cz. 1

O tym, [czym są sanktuaria](#) już pisaliśmy, dlatego skupimy się tutaj tylko na opisaniu tych najważniejszych Sanktuariów w Polsce. Także w naszej Diecezji Płockiej posiadamy wiele Sanktuariów Maryjnych. Ale ponieważ są one ukazane w odrębnej [podstronie z adresami do stron internetowych](#) naszej diecezji, dlatego też pomijamy opisy naszych Sanktuariów.

Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej - Jasna Góra



Sanktuarium maryjne na Jasnej Górze w Częstochowie jest najświętszym sanktuarium w naszym kraju i głównym celem pieszych polskich pielgrzymów. Rocznie odwiedza je około 4 mln osób, także z zagranicy, z czego ok. 200 tysięcy stanowią pątnicy. Jasna Góra jest także największym na świecie ośrodkiem kultu maryjnego, który jest związany z kultem obrazu Matki Bożej (obraz Matki Boskiej Częstochowskiej), a nie z objawieniami. Sanktuarium maryjne na Jasnej Górze obejmuje obszar ok. 5 ha. Na jego terenie znajduje się kaplica Cudownego Obrazu, bazylika z wieżą, klasztor paulinów, droga krzyżowa oraz kilkanaście innych obiektów powstałych na przestrzeni XIV-XX w.

Sama nazwa Jasna Góra (Clarus Mons) po raz pierwszy pojawiła się w dokumencie z 1388 r. Nadali ją częstochowskiemu wzgórze paulini, którzy przybyli w 1382 r. do Polski z Węgier na zaproszenie księcia Władysława Opolczyka. Dzięki darowiznom i fundacji Władysława II Jagiełły i jego żony Jadwigi w 1393 wzniesiono klasztor, który przetrwał do czasów współczesnych (przy czym był wielokrotnie przebudowywany i rozbudowywany). Do dziś paulini sprawują opiekę nad sanktuarium.

W XIV wieku na Jasnej Górze znajdował się maleńki kościół pod wezwaniem Najświętszej Maryi Panny, Dziewicy Wspomożycielki. Kiedy paulini osiedlili się w Częstochowie, to umieścili w świątyni, przywieziony przez fundatora z Bełza na Rusi, wizerunek Matki Bożej. Obecność obrazu słynącego łaskami sprawiła, że w krótkim czasie wzgórze jasnogórskie stało się miejscem licznych pielgrzymek i skarbcem niezwykle cennych wotów, które pozostawiali odwiedzający. W 1430 r. miał miejsce napad rabunkowy na Jasną Górę. Banda rabusiów włamała się do kaplicy Matki Bożej, ograbiła ją z kosztowności i pocięła szablami obraz Maryi (stąd też rysy na Jej twarzy). Rzucony na ziemię wizerunek pękł na trzy części. Został odrestaurowany na dworze króla polskiego Władysława Jagiełły w Krakowie.

Po napadzie sława jasnogórskiego sanktuarium wzrosła i maleńki kościółek nie był w stanie pomieścić wszystkich wiernych. W latach sześćdziesiątych XV wieku obok kaplicy Matki Bożej rozpoczęto budowę gotyckiego kościoła o trzech szerokich nawach, który w 1690 r. spłonął i został odbudowany jako późnobarokowa bazylika (tytuł bazyliki mniejszej kościół na Jasnej Górze uzyskał w 1906 r.). Przez następne wieki kościół był sukcesywnie powiększany i w obecnej formie istnieje od przełomu XVII/XVIII w. W XVII wieku Jasną Górę

Najbardziej znanym wydarzeniem w dziejach Jasnej Góry było jej oblężenie przez wojska szwedzkie i bohaterska obrona pod wodzą przeora o. Augustyna Kordeckiego. Wydarzenie miało miejsce w 1655 r. Zwycięstwo przypisano wstawiennictwu i opiece samej Matki Bożej. W ramach wdzięczności król Jan Kazimierz 1 kwietnia 1656 r. w uroczystym ślubowaniu w katedrze lwowskiej (tzw. śluby lwowskie) oddał kraj pod władzę Maryi, obierając Ją za Patronkę i Królową państwa oraz narodu polskiego.

Sanktuarium jasnogórskie ucierpiało w 1772 r., kiedy to król Stanisław Augusta Poniatowski zmusił paulinów do wpuszczenia w obręb murów klasztoru (bronionego w latach 1770-1772 przez usadowionych w nim konfederatów barskich dowodzonych przez K. Pułaskiego) wojsk rosyjskich. Rozpoczęły one grabież przechowywanych w skarbcu dzieł sztuki. Po raz ostatni Jasna Góra pełniła rolę twierdzy militarnej w czasach Księstwa Warszawskiego, gdy w latach 1806-1813 z powodzeniem odparto ataki wojsk austriackich.

Po upadku powstania styczniowego (1863 r.) wielu paulinów oskarżono o działalność powstańczą i zesłano na Sybir, zlikwidowano także studia klasztorne, drukarnię, aptekę i pozbawiono klasztor majątków ziemskich. Niemniej, mimo różnorodnych represji, w okresie zaborów na Jasnej Górze odbywały się zarówno nabożeństwa, jak i manifestacje patriotyczne.

W czasie II wojny światowej część klasztoru zajęło wojsko niemieckie. Niemcy zabronili zbiorowego pielgrzymowania na Jasną Górę, ale wierni tego zakazu nie przestrzegali i pod osłoną nocy przybywali do Częstochowy. Paulini udzielali wówczas pomocy pątnikom, partyzantom, jeńcom wojennym i Żydom oraz prowadzili tajne nauczanie dla młodzieży.

Tuż po wojnie, w 1946 r. prymas August Hlond w obecności półmilionowej rzeszy wiernych na Jasnej Górze poświęcił Polskę Niepokalanemu Sercu Maryi. W 1955 na terenie sanktuarium, pomimo represji ze strony władz komunistycznych, odbyły się uroczystości 300-lecia obrony klasztoru przed Szwedami, a rok później odnowiono śluby lwowskie Jana Kazimierza.

Największym skarbem Jasnej Góry jest Cudowny Wizerunek Matki Bożej. Jest on otoczony wciąż nie tylko wiernych Kościoła rzymskokatolickiego, ale także Kościoła prawosławnego. Obraz przedstawia Maryję z Dzieciątkiem Jezus na ręku. Najświętsza Maryja Panna została ukazana w pozycji stojącej. Jej wzrok skierowany jest wprost na oglądającego, zaś głowa małego Jezusa pochyla się lekko w stronę Bogarodzicy. Dzieciątko w lewej ręce trzyma Ewangeliarz, zaś prawą ma podniesioną do góry w geście błogosławieństwa. Głowy obu postaci spowite są złotymi nimbami. Na twarzy i szyi Maryi widoczne są blizny.

Tradycja podaje, że autorem tego dzieła jest św. Łukasz Ewangelista, który namalować miał go na deskach stołu, przy którym spożywała posiłki Święta Rodzina. Nie ustalono jednak dotychczas dokładnej daty powstania obrazu. W 1717 r. wizerunek został koronowany. W 1957r poświęcona przez papieża Piusa XII kopia jasnogórskiego obrazu rozpoczęła peregrynację po całym kraju. Wędrówka po wszystkich parafiach w Polsce trwała 23 lata.

Przy obrazie znajduje się złota róża, którą papież Jan Paweł II podarował Maryi. W świątyni częstochowskiego klasztoru przechowywana jest także szczególna księga, w której poświadczone jest mnóstwo cudów dokonanych przed wizerunkiem Matki Boskiej Częstochowskiej. Fenomenem na skalę światową są piesze pielgrzymki, które idą co roku na Jasną Górę z całej Polski na uroczystość Wniebowzięcia NMP (15 sierpnia).

Sanktuarium Matki Bożej Kalwaryjskiej - Kalwaria Zebrzydowska

A jeśli do czego pragnę Was zachęcić i zapalić, to abyście nie przestali nawiedzać tego sanktuarium. (Jan Paweł II, Kalwaria Zebrzydowska, 7 VI 1979 r.)

Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej powstało na początku XVII wieku i jest jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc pielgrzymkowych w naszym kraju. Jego fundatorem był Mikołaj Zebrzydowski, ówczesny wojewoda krakowski. Zostało zbudowane na wzór Drogi Krzyżowej Pana Jezusa w Jerozolimie, dlatego bywa nazywane „polską Jerozolimą”. Jego opiekunami sanktuarium są Bracia Mniejsi, w Polsce popularnie zwani bernardynami (jedna z gałęzi franciszkanów).

Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej składa się z bazyliki, w której umieszczony jest cudowny wizerunek Matki Bożej Kalwaryjskiej, z klasztoru i z zespołu ponad 40 kościołów i kaplic różnych rozmiarów w stylu barokowym. Kalwaria Zebrzydowska jest miejscem, w którym łączy się kult Męki Pańskiej i kult maryjny. Kult Męki Pańskiej wyraża się w nabożeństwie drózek Pana Jezusa (na które składa się aż 28 stacji Męki) i w obchodzie pasyjnym Wielkiego Tygodnia, mającym charakter misterium. Z kolei na kult maryjny składa się: nabożeństwo drózkowe Matki Bożej (24 stacje), procesja Zaśnięcia i procesja Wniebowzięcia Matki Bożej (w sierpniu) oraz cześć oddawana cudownemu wizerunkowi Matki Bożej Kalwaryjskiej, który został sprowadzony w 1641 r. i koronowany w dniu 15 sierpnia 1887 roku.

Z Sanktuarium Kalwaryjskim był mocno związany Jan Paweł II, który jeszcze jako mały chłopiec pielgrzymował tam razem ze swoim ojcem. W dniu 7 czerwca 1979 roku przybył już jako Ojciec Święty, w czasie swojej I Pielgrzymki do kraju. To on zdecydował o nadaniu kościołowi głównemu tytułu bazyliki mniejszej. Z kolei 10 czerwca 1987 roku, podczas III wizyty w Polsce, przewodniczył uroczystości stulecia koronacji wizerunku Matki Bożej Kalwaryjskiej w Krakowie na Błoniach, składając jako wotum złotą różę.

W 2002 r. po raz drugi papież Jan Paweł II przybył do Kalwarii Zebrzydowskiej i przewodniczył wówczas Mszy św., upamiętniającej 400-lecie istnienia sanktuarium. Ze względu na te związki Ojca Świętego z Sanktuarium Kalwaryjskim, bywa ono nazywane również Kalwarią Papieską. Z kolei w 2007 r. Kalwaria Zebrzydowska gościła w swych murach papieża Benedykta XVI.

Najwięcej pielgrzymów przybywa do sanktuarium w święto Matki Bożej Anielskiej (2 VIII), Narodzenia Matki Bożej (8 IX) i na kilkudniowe uroczystości Wniebowzięcia (najważniejsza z nich odbywa się w niedzielę po 15 sierpnia). Liczba odwiedzających Kalwarię sięga miliona rocznie. Od 1982 roku obchodzone jest w Archidiecezji krakowskiej 13 sierpnia święto Matki Bożej Kalwaryjskiej. 1 XII 1999 roku Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej (bazylika, klasztor i dróżki) zostało wpisane na listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO. Przyczyniły się do tego m.in. walory krajobrazowe, bogactwo architektoniczne oraz wielopokoleniowa tradycja misteryjna.

Kalendarium najważniejszych wydarzeń

1553. Urodził się Mikołaj Zebrzydowski herbu Radwan, wojewoda krakowski i założyciel Kalwarii, nazwanej od jego nazwiska Zebrzydowską.

1589. Mikołaj Zebrzydowski otrzymuje niegrodowe starostwo lanckorońskie przylegające do dziedziczonych przez niego Brodów i Zebrzydowic, i osiada na zamku w Lanckoronie.

1599. Hieronim Strzała, dawny dworzanin Zebrzydowskiego i dziedzic pobliskiej Dąbrówki, przywozi z Ziemi Świętej gipsowe modele jerozolimskich kaplic Krzyża Świętego i Grobu Chrystusa, które posłużą Zebrzydowskiemu jako wzory przy budowie podobnych kaplic na

1600-1601. Budowa kaplicy Ukrzyżowania Pana Jezusa na Żarku (w masywie Żaru), będącej zaczątkiem przyszłej Kalwarii.

1600 (4 X). Położenie kamienia węgielnego pod budowę kaplicy Ukrzyżowania.

1601 (4 X). Uroczysta konsekracja kaplicy Ukrzyżowania przez nuncjusza papieskiego Klaudiusza Rangoniego w asyście biskupa krakowskiego Bernarda Maciejowskiego.

1602 (1 XII). Mikołaj Zebrzydowski wystawia na zamku w Krakowie dokument fundacyjny, przekazujący bernardynom kaplicę Ukrzyżowania oraz teren pod budowę klasztoru z kościołem i kaplic.

1603 (2 VIII). Nuncjusz papieski Klaudiusz Rangoni, w asyście biskupa krakowskiego Bernarda Maciejowskiego i biskupa łuckiego Pawła Wołuckiego poświęca kamień węgielny pod budowę klasztoru i kościoła.

1604. Przybywają do Kalwarii pierwsi bernardyni: o. Jan Poniatowski (przełożony) i o. Filip Łącki.

1604-1609. Budowa u podnóża Żaru klasztoru i kościoła według projektu architekta włoskiego, jezuitę, Jana Marii Bernardoniego oraz architekta i złotnika flamandzkiego Pawła Baudartha (nadzorował budowę i dokonywał zmian w projekcie). Budowla była czworobokiem z wirydarzem wewnątrz. Skrzydło południowe stanowiło niewielki, jednonawowy kościół.

(ok. 1604). Mikołaj Zebrzydowski postanawia ufundować, wzorowane na Jerozolimie, stacje Męki Pańskiej (pierwszą w Polsce kalwarię). Na jego polecenie Feliks Żebrowski, matematyk, mierniczy i astronom, rozmierza teren i ustala miejsca poszczególnych kaplic.

1605-1617. Budowa pierwszych kaplic kalwaryjskich według projektów i pod nadzorem Pawła Baudartha, w następującej kolejności: Ratusz Piłata (1605 - 1609), Grób Chrystusa (1605 - 1609), Dom Annasza (1609), Ogrójec (1609), Pojmanie (1609), Pałac Heroda (1609), Dom Kajfasza (1609), Grób Matki Bożej (1611 - 1615), Domek Matki Bożej (1626 - 1614), Włożenie Krzyża (1614), Wniebowstąpienie (1614), Wieczernik (1614 - 1615), Serce Maryi (1615), II Upadek Pana Jezusa – Brama Zachodnia (1615 - 1616), Święty Rafał (1616 - 1617) i Pustelnia Pięciu Braci Polaków z kaplicą św. Marii Magdaleny (1616 - 1617).

1608 (14 IX). Pierwsze nabożeństwo pasyjne odprawione przy krzyżach postawionych w miejscach wyznaczonych na kaplice, z udziałem licznie przybyłej okolicznej ludności.

1606-1608. Udział Mikołaja Zebrzydowskiego w rokoszu przeciw królowi Zygmuntowi III. Niewielkie spowolnienie budowy Kalwarii.

1609. Mikołaj Zebrzydowski przekazuje bernardynom srebrną figurę Matki Bożej Anielskiej, która zostaje umieszczona w ołtarzu głównym kościoła. Figura ta, zakupiona w Loreto we Włoszech (1590) przez biskupa Bernarda Maciejowskiego i poświęcona przez papieża Sykstusa V, była przedmiotem kultu wiernych w pierwszych czterdziestu latach istnienia Kalwarii.

1609 (4 X). Biskup krakowski Piotr Tylicki w asyście biskupów: łuckiego Pawła Wołuckiego i pomocniczego krakowskiego Pawła Dębskiego, uroczystie konsekruje kościół pod wezwaniem Matki Bożej Anielskiej.

1611. Ukazuje się drukiem pierwszy podręcznik nabożeństwa pasyjnego, opracowany przez o. Mariana Postękalskiego (zm. 1614), przeznaczony dla pątników w Kalwarii.

1612. Papież Paweł V bullą Splendor Paternae Gloriam udziela odpustu zupełnego na wieczne czasy dla tych, którzy pobożnie odprawią nabożeństwo Męki Pańskiej przy kalwaryjskich stacjach pasyjnych. Z biegiem czasu Stolica Apostolska nadaje i inne odpusty na różne uroczystości i nabożeństwa odprawiane w ciągu roku w sanktuarium kalwaryjskim.

specjalne Bractwo zajmujące się organizacją tej procesji.

1613-1617. Powstaje pierwsza kronika kalwaryjska napisana przez o. Ludwika Boguskiego (zm. 1618). Przedstawia ona dzieje fundacji Mikołaja Zebrzydowskiego oraz podaje informacje o pierwszych pielgrzymkach do Kalwarii i ich zasięgu terytorialnym, a także o tworzącym się ceremoniale nabożeństw pasyjnych.

1614. Do Kalwarii przybywa z liczną pielgrzymką Adam Waćław, ksiązę cieszyński.

1617. Pierwsza, dokonana przez Mikołaja Zebrzydowskiego, lokacja miasta (przy drodze z klasztoru do Zebrzydowic), nazwanego Zebrzydowem.

1620 (17 VI). Umiera Mikołaj Zebrzydowski. Opiekę nad Kalwarią przejmuje jego syn, Jan Zebrzydowski (ur. 1583), który dokonuje dalszej rozbudowy Kalwarii.

1627. Pielgrzymka dziękczynna do Kalwarii królewicza Władysława (późniejszego króla Władysława IV) po zwycięstwie pod Chocimiem.

1623-1641. Budowa ufundowanych przez Jana Zebrzydowskiego dalszych kaplic kalwaryjskich w następującej kolejności: Brama Wschodnia (1623), kaplica Znalezienia Krzyża Świętego z pustelnią św. Heleny (1623-1632), rozbudowa kaplicy Ukrzyżowania Pana Jezusa (1623), rozbudowa kaplicy Grobu Matki Bożej (po r. 1623), Obnażenie (1624), most z kaplicą na Cedronie (1632-1641), św. Weronika (1632-1641), osiem kaplic maryjnych (1632): cztery Pogrzebu i cztery Triumfu Maryi, Święte Schody – Gradusy przed Ratuszem Piłata (1633), I Upadek Pana Jezusa (po 1633) i Cyrenejczyk (po 1633).

1623 (ok.). Powiększenie Kościoła o tzw. chór zakonny przez włączenie do niego południowo – zachodniego narożnika klasztoru. Pierwotnie mieściła się tu zakrystia (na parterze) i infirmeria (na piętrze), a od roku 1610 dwie kaplice otwarte na kościół (górną i dolną).

1630 (ok.). Urządzenie ogrodów klasztornych (za patronatu Jana Zebrzydowskiego).

1630-1632. W Kalwarii powstaje nabożeństwo maryjne opracowane przez o. Mikołaja ze Skalbimierza (zm. 1654), składające się z Dróg Bolesci, Pogrzebu i Triumfu Matki Bożej.

1632-1633. Powstaje klasztorne gospodarstwo rolne w Brodach.

1640 (25 VII). Nowa lokacja, nadana przez Jana Zebrzydowskiego dla miasteczka Zebrzydów, zmieniająca jednocześnie jego nazwę na Nowy Zebrzydów.

1640-1783. Funkcjonowanie w Kalwarii studium teologii moralnej.

1641 (5 V). Bernardyni otrzymują obraz Matki Bożej Płaczącej, подарowany przez Stanisława z Brzezia Paszkowskiego. Obraz ten z rozkazu biskupa krakowskiego Jakuba Zadzika przeniesiono z kościoła do zakrystii, gdzie miał pozostawać do czasu wyjaśnienia jego cudownego charakteru.

1641 (6 IX). Umiera Jan Zebrzydowski. Opiekunem i następnym fundatorem kalwarii zostaje jego syn, Michał Zebrzydowski (ur. 19. VIII 1613).

1654-1655. Powiększenie z fundacji Michała Zebrzydowskiego klasztoru przez dobudowanie od strony północnej drugiego czworoboku z wirydarzem wewnątrz.

Poł. XVII w. (ok.). Budowa (za Jana albo Michała Zebrzydowskiego) rezydencji przy kościołach Ukrzyżowania Pana Jezusa i Grobu Matki Bożej.

1656. Władze kościelne, reprezentowane przez biskupa Tomasza Oborskiego, uznają obraz Matki Bożej Płaczącej za łaskami słynący i zezwalają na jego publiczną cześć i umieszczenie ponownie w kościele głównym.

1658-1667. Budowa ufundowanej przez Michała Zebrzydowskiego kaplicy przy południowej ścianie kościoła dla cudownego obrazu Matki Bożej, który zostaje tam umieszczony w 1667 roku.

1658. Franciszek Lekszycki maluje dla Kalwarii ufundowane przez Michała Zebrzydowskiego obrazy: Przybicie do krzyża, Śmierć na krzyżu, Zdjęcie z krzyża, Namaszczenie, św. Antoni Padewski.

1660-1669. Wykonanie w chórze zakonnym stalli ze scenami ze Starego i Nowego Testamentu przez o. Teofila Berezę i innych braci zakonnych.

1667 (9 IV). Umiera Michał Zebrzydowski, wojewoda krakowski. Jego dobra przechodzą w ręce rodziny Czartoryskich przez córkę Annę, zamężną z Janem Karolem Czartoryskim.

1668. Śmierć Anny z Zebrzydowskich Czartoryskiej. Jej mąż, Jan Karol Czartoryski, żeni się po raz drugi z Magdaleną z Konopackich, ostatnią większą dobrodziejką kalwaryjską i fundatorką nawy głównego kościoła.

1680-1702. Budowa nawy głównego kościoła. Kontynuatorami przedsięwzięcia po śmierci Magdaleny Czartoryskiej (1694) są jej zięć Józef Bogusław Służka (zm. 1701) i syn, Józef Czartoryski (zm. 1750).

1687. Budowa kaplicy św. Antoniego staraniem i nakładem szlachty księstwa zatorskiego i oświęcimskiego.

1702-1720. Budowa wież kościoła głównego.

1715. Trzecia i ostatnia lokacja miasta nadana (po pożarze miasta) przez Józefa Czartoryskiego.

1729-1731. Budowa pałacu Czartoryskich oraz (nieco później) domu dla służby pałacowej na terenie klasztornym, który bernardyni odstąpili Józefowi Czartoryskiemu (1710).

1747. Przekształcanie murów obronnych zbudowanych przez Jana Zebrzydowskiego (1624-1632) z przeznaczeniem na potrzeby duszpasterskie, a bastionów na kaplice: św. Anny (w narożniku wschodnim) i Matki Bożej Bolesnej (w narożniku zachodnim).

1749. Budowa Kaplicy Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, ufundowanej przez polskiego generała wojsk obcego autoramentu, Ferdynanda Stolza (zm. 1749).

1754. Budowa kościoła Trzeciego Upadku Pana Jezusa przez Franciszka Rusockiego (zm. 1796).

1754. Budowa przy klasztorze budynków gospodarczych za przełożństwa o. Jana Kapistrana Połanieckiego (na zachód od kościoła i klasztoru).

1754-1759. Pierwsza konserwacja budowli kalwaryjskich przeprowadzona przez o. Jana Kapistrana Połanieckiego.

1777. Obsadzenie Drózek kalwaryjskich przez Józefa Czartoryskiego lipami i kasztanowcami w celu oddzielenia ich od pól uprawnych.

1785. Sanktuarium kalwaryjskie jako część nowo utworzonej diecezji tarnowskiej, od 1821 - tynieckiej, od 1826 - tarnowskiej, od 1880 - diecezji krakowskiej.

II poł. XVIII w. i pocz. XIX w. Osiedlanie się ludności na gruntach położonych przy Drózkach (pracownicy, klasztoru, członkowie kapeli i milicji klasztornej itp.). W ten sposób powstał Bugaj Klasztorny, nazwany później Bugajem Kalwaryjskim, oraz część Brodów, położona wokół kościoła Grobu Matki Bożej.

1786-1790. Budowa przez Kalwarię traktu komunikacyjnego (szosy bitej), zwanego cesarskim, albo Pierwszą Galicyjską Szosą Handlowo-Pocztową, prowadzącego później ze Lwowa do Wiednia.

1793-1833. Druga konserwacja kalwaryjskich obiektów, prowadzona przez o. Gaudentego Thynela (zm. 1833), który pełni w tym czasie, z przerwami, urząd przełożonego klasztoru.

1795-1880 (ok.). Funkcjonowanie w Kalwarii nowicjatu (przeniesionego stąd do Leżajska). Po I wojnie światowej do roku 1939 w Kalwarii mieścił się nowicjat braci

1810-1812. Powiększenie klasztoru o drugie piętro przez obniżenie sklepień i niewielkie podwyższenie ścian piętra pierwszego.

1811 Konfiskata przez rząd austriacki zabytków wykonanych ze srebra i znajdujących się w zakrystii klasztornej.

1817. Kalwarię odwiedza cesarz austriacki Franciszek I z żoną Karoliną.

1824. Budowa kaplicy św. Jana Nepomucena.

1836. Budowa kaplicy Anioła (Betsaidy), w miejscu dawnej, drewnianej, z końca XVIII w.

1840 (ok.). Wprowadzenie nabożeństwa drózkowego za zmarłych, opracowanego przez ks. Jana Mikę (1795-1868) i wydanego drukiem w 1842, jako dodatek do książki drózkowej o. Paschalisa Serwana (zm. 1803).

1834-1858. Konserwacja, za przełożenstwa o. Letusa Moslera, kaplic oraz klasztoru i kościoła, w którym Józef Niedźwiecki wykonuje polichromię ufundowaną przez ks. Franciszka Staszkiewicza, plebana z Lanckorony.

1848. Zniesienie pańszczyzny i zezwolenie Żydom na osiedlanie się w Kalwarii. Wcześniej, już w XVIII w., Żydzi osiedlali się w Brodach i Zebrzydowicach.

1856 (15.VIII). Konsekracja kościoła głównego (ponownie prezbiterium i nawy) przez biskupa tarnowskiego Józefa Alojzego Pukałskiego (zm. 1885).

1869. Budowa niewielkiej kapliczki Omdlenia Matki Bożej.

1871 (ok.). Rozebranie zrujnowanego i zdewastowanego pałacu Czartoryskich. Parcela pałacowa wraca do bernardynów.

1884. Powstanie linii kolejowej biegnącej przez Kalwarię i łączącej Kraków z Suchą Beskidzką i z Zakopanem (1899).

1886-1887. Budowa kaplicy Żydowina na miejscu wcześniejszej z XVII wieku.

Albina Dunajewskiego w obecności arcybiskupa lwowskiego (łacińskiego) Seweryna Morawskiego i ormiańskiego Izaaka Isaakowicza, który wygłosił kazanie.

1888. Powstanie linii kolejowej z Kalwarii do Bielska. Odtąd Kalwaria ma dwie stacje kolejowe: Kalwaria Lanckorona (pomiędzy Kalwarią, Zebrzydowicami i Brodami) oraz Kalwaria Zebrzydowska (na skraju miasta przy Zebrzydowicach).

1890 (ok.). Oficjalne dodanie do nazwy Kalwaria przymiotnika Zebrzydowska. Taka nazwa funkcjonuje do dziś.

1897-1910. Gruntowna konserwacja Kalwarii, przeprowadzona przez przełożonych o. Felicjana Fierka (zm. 1910) w latach 1897-1901 i 1903-1910 i o. Stefana Podworskiego (zm. 1913) w latach 1901-1903.

1897-1901. Ponowna przebudowa drugiego piętra klasztoru według projektu krakowskiego inżyniera Karola Krausa. Podwyższono mury klasztoru (drugiego piętra) i przywrócono im pierwotne zakończenia w formie lunet, a całości przywrócono właściwe proporcje.

1902. Budowa od fundamentów kaplicy Płaczące Niewiasty według projektu br. Kamila Żarnowskiego, w miejscu dawnej z 1782 r.

1902. Budowa drogi kołowej bitej, tzw. Serpenty (dziś ul. Kościuszki) z miasta do sanktuarium. Dotychczas istniała droga dla pieszych od kaplicy Rafała w dół do Rynku (ul. Bernardyńska) i kołowa, wzdłuż ogrodu pałacowego (dziś seminaryjnego) od strony północnej, skręcająca w lewo pod ostrym kątem do miasta (ul. Klasztorna).

1902. Jubileusz 300-lecia założenia Kalwarii, trwający cały sierpień. Sanktuarium odwiedza około 500000 pątników. Przybywają także w różnych dniach następujący biskupi: z Krakowa kard. Jan Puzyna i jego biskup pomocniczy Anatol Nowak, z Tarnowa biskup Leon Wałęga, z Przemyśla biskup Józef Pelczar i biskup pomocniczy Karol Fischer, ze Lwowa biskup pomocniczy Józef Weber i arcybiskup ormiański Józef Teodorowicz.

1903-1910. Budowa tzw. Mostu Anielskiego według projektu br. Kamila Żebrowskiego w miejscu wcześniejszych mostów, które niszczyła woda.

1904. Budowa drogi kołowej bitej przez Brody od drogi krakowskiej do Lanckorony (koło kościoła Grobu Matki Bożej).

1905. Budowa kościoła pw. św. Józefa na Rynku w Kalwarii Zebrzydowskiej z dużym udziałem finansowym klasztoru.

1905. Ułożenie na Dróżkach, w niektórych miejscach, kamiennych bruków (np. na trasie od Bramy Zachodniej do toru kolejowego).

1906-1910. Opracowanie, z inicjatywy o. Felicjana Fierka, projektów (niezrealizowanych) budowy ogromnej świątyni, których autorami byli: Jan Sas – Zubrzycki, Edgar Kovats i Zygmunt Hendel. Na ich realizację nie zgodziły się władze konserwatorskie w Krakowie.

1911-1915. Wykonanie, przez Włodzimierza Tetmajera, nowej polichromii na sklepieniu nawy i na ścianie łuku tęczowego za przełożenia o. Hieronima Zmarza (zm. 1932). Dalsze prace przerwała I wojna światowa.

1911. Uroczystości 300-lecia kościoła Grobu Matki Bożej, trwające przez cały sierpień. Głównej uroczystości (15 VIII) przewodniczył bp Anatol Nowak, biskup pomocniczy krakowski.

1914-1918. Pierwsza wojna światowa, osłabienie ruchu pielgrzymkowego do Kalwarii.

1916. Umieszczenie w klasztorze austriackiego szpitala wojskowego, w którym umiera 62 obywateli monarchii austro-węgierskiej (57 żołnierzy, 5 osób cywilnych – chrześcijanie i 1 muzułmanin). Zostają pochowani na obrzeżu lasu naprzeciw ogrodu pałacowego (dziś

1922-1923. Dokończenie polichromii przez malarza lwowskiego Karola Polityńskiego na ścianach nawy według kartonów Tetmajera, oraz w prezbiterium i chórze zakonnym - według własnego projektu.

1926. Budowa kaplicy św. Weroniki na miejscu dawnej, zniszczonej, pochodzącej z lat 1632-1641.

1927-1932. Budowa monumentalnie założonych schodów na placu Rajskim i sprawienie nowych dzwonów kościelnych przez o. Sergiusza Michnę (zm. 1931).

1933-1937. Konserwacja obiektów kalwaryjskich, przeprowadzona za przełożństwa o. Wojciecha Kozubala.

1936. Budowa nakładem asysty cieszyńskiej kaplicy Namaszczenia na miejscu dawnej, zniszczonej.

1937. Jubileusz 50-lecia cudownego obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej. Głównej uroczystości (15 VIII) przewodniczy Stanisław Rospond, biskup pomocniczy krakowski.

1939-1945. Druga wojna światowa. Osłabienie ruchu pielgrzymkowego do Kalwarii. W klasztorze stacjonuje wojsko niemieckie oraz mieszkają partyzanci Armii Krajowej. Całkowita zagłada Żydów kalwaryjskich.

1939. Przeniesienie Wyższego Seminarium Duchownego oo. Bernardynów ze Lwowa do Kalwarii Zebrzydowskiej.

1942. Erygowanie parafii pw. św. Józefa w Kalwarii Zebrzydowskiej.

1945. Upaństwowienie lasów klasztornych oraz kamieniołomu.

1946-1950. W Kalwarii mieści się Wyższe Seminarium Duchowne Archidiecezji Lwowskiej, do którego uczęszczają nieliczni wówczas klerycy bernardyńscy.

1946 (15 VIII). Adam Stefan kard. Sapięha, metropolita krakowski, poświęca przed cudownym wizerunkiem Matki Bożej Kalwaryjskiej archidiecezję krakowską Niepokalanemu Sercu Maryi.

1947-1956. Gruntowna reforma kalwaryjskich misterii pasyjnych, przeprowadzona przez O. Augustyna Chadama.

1948. Archidiecezjalna pielgrzymka Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży do Kalwarii, którą upamiętnia wysoki krzyż dębowy stojący na górze Ukrzyżowania.

1950 (11 VII). Odebranie klasztorowi majątku ziemskiego na podstawie dekretu „dóbr martwej ręki”. Pozostawiono: podwórze klasztorne i ogród od strony północnej, ogrody przy rezydencjach na Ukrzyżowaniu i przy kościele Grobu Matki Bożej oraz tereny ściśle drózkowe jako obszar sakralny.

1951 (15 VIII). Do Kalwarii przybywają z celebrą i kazaniami tzw. księża patrioci. Władze ówczesne (komunistyczne) podejmują w ten sposób próbę podporządkowania sobie sanktuarium kalwaryjskiego, co dzięki zdecydowanej kontrakcji ojców bernardynów nie udaje się.

1951 (XII). Pożar rezydencji na Ukrzyżowaniu (do dziś nie odbudowanej).

1956-1966. Budowa wiaduktu dla pieszych nad torami kolejowymi na trasie od Bramy Zachodniej do Ratusza Piłata.

1957-1989. W Kalwarii Zebrzydowskiej mieści się Niższe Seminarium Duchowne oo. Bernardynów.

1958-1959. W ruinach przebudowa podwórza klasztornego (nawierzchni i budynków gospodarczych), położonego na terenie kościoła klasztoru, na potrzeby pielgrzymów. W latach 1958-1959 wzniesiono przyziemie (sutereny) domu pątnika, ale dalszą budowę wstrzymano decyzją ówczesnych władz państwowych (1959). Budynek stanął dopiero po roku 1970, jako tzw. budynek biblioteki i muzeum (dziś dom pielgrzyma). Wzniesiono też, w latach 1975-1985, w miejscu dotychczasowych budynków gospodarczych, następne domy służące pielgrzymom oraz przebudowano nawierzchnię podwórza. Tak powstał obszerny, czworoboczny dziedziniec, otoczony dookoła budynkami pielgrzymkowymi (domy noclegowe dla pątników, sklep z pamiątkami i wydawnictwami religijnymi, restauracja i kawiarnia oraz sanitariaty). Dziedziniec ten po generalnej przebudowie wcześniejszych budynków, położonych w południowej części (1997-2001) oraz po remoncie i modernizacji jego nawierzchni (2001), został nazwany dziedzińcem arkadowym.

1960. Pierwsze rekolekcje dla przewodników pielgrzymek do Kalwarii.

1964 (16 VIII). Do Kalwarii przybywa kard. Stefan Wyszyński, Prymas Polski, który na zakończenie odpustu Wniebowzięcia odprawia mszę św. i wygłasza kazanie.

1968. Pierwsza doroczna pielgrzymka archidiecezjalna do Kalwarii mężczyzn i młodzieży męskiej.

1968 (12-13 XI). Peregrynacja obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w Kalwarii (w parafii i sanktuarium). Wydarzenie to upamiętnia krzyż modrzewiowy postawiony na placu odpustowym (naprzeciw frontonu bazyliki).

1970. Początek powojennych prac remontowo-budowlanych i inwestycyjnych w sanktuarium kalwaryjskim, trwających do dzisiejszego dnia.

1971. Ukazuje się „Modlitewnik Kalwaryjski”, opracowany przez o. Augustyna Chadama i wydany przez Wydawnictwo Verum w Warszawie, nakładem i staraniem klasztoru kalwaryjskiego. Zapoczątkowana została powojenna działalność wydawnicza bernardynów w Kalwarii Zebrzydowskiej.

1972. Wprowadzenie, w ramach odpustu Wniebowzięcia NMP, nabożeństwa dla młodzieży w sobotę wieczorem.

1973. Pierwsza doroczna pielgrzymka kobiet i młodzieży żeńskiej archidiecezji krakowskiej do sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej.

1974 (21-22 VII). Pierwsza w Kalwarii pielgrzymka Służby Liturgicznej i Ruchu Światło – Życie archidiecezji krakowskiej.

1976. Wprowadzenie w Polsce dwuszczeblowego podziału administracyjnego kraju: na województwa i gminy. Gmina Kalwaria Zebrzydowska znalazła się w województwie bielskim.

1978 (16 X). Kard. Karol Wojtyła, arcybiskup metropolita krakowski, mocno związany z Kalwarią od dzieciństwa, zostaje wybranym papieżem i obiera imię Jan Paweł II.

1979 (7 VI). Jan Paweł II odwiedza sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej. Przewodniczy Liturgii Słowa i wygłasza przemówienie oraz rozpoczyna nowennę przed stuleciem koronacji obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej. Nadaje też kościołowi głównemu tytuł bazyliki mniejszej.

1981. Pierwsza pielgrzymka do Kalwarii Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

1982 (25 VI). Kongregacja Sakramentów i Kultu Bożego ustanawia dla archidiecezji krakowskiej święto (a dla Kalwarii Zebrzydowskiej uroczystość) Matki Bożej Kalwaryjskiej, obchodzone 13 sierpnia.

1982. Kard. Józef Glemp, Prymas Polski, odwiedza sanktuarium w Kalwarii. Odprawia nieszpory przy Domku Matki Bożej rozpoczynające procesję Zaśnięcia NMP i wygłasza kazanie.

1983 (4 V). Przekazanie klasztorowi oo. Bernardynów jako właścicielowi hipotecznemu tzw. ogrodu pałacowego (4,12 ha), przejętego przez państwo w roku 1950.

1984-1993. Budowa gmachu Wyższego Seminarium Duchownego w miejscu dawnego pałacu Czartoryskich według projektu architektonicznego Aleksandra Böhma.

1987 (3 V). Generał Zakonu Braci Mniejszych, o. John Vaughn, wmurowuje kamień węgielny, pochodzący z bazyliki Matki Bożej Anielskiej w Asyżu, pod budowę gmachu Wyższego Seminarium Duchownego oo. Bernardynów.

1987. Jubileusz 100-lecia koronacji obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej, trwający cały rok.

1987 (10 VI). Jan Paweł II modli się przed cudownym wizerunkiem Matki Bożej Kalwaryjskiej przywiezionym na spotkanie z Nim z sanktuarium kalwaryjskiego w Krakowie na Błoniach, i składa złotą różę papieską.

1987 (16 VIII). Centralne uroczystości jubileuszowe w Kalwarii Zebrzydowskiej. Mszy św. pontyfikalnej przewodniczy delegat papieski, kard. Józef Tomko, prefekt Kongregacji Ewangelizacji Narodów, pochodzący ze Słowacji. W uroczystości uczestniczy trzynastu biskupów, Kapituła Metropolitalna Krakowska, senat Papieskiej Akademii Teologicznej, opaci z Tyńca i Mogiły, wyżsi przełożeni zakonni oraz liczni wierni. Kard. Franciszek Macharski zawiera Matce Bożej Kościół Krakowski, a Ojciec św. Jan Paweł II nadsyła specjalny telegram i łączy się duchowo z pielgrzymami.

1991 (2-5 V). Jubileusz 350-lecia podarowania bernardynom obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej przez Stanisława z Brzezia Paszkowskiego. Peregrynacja kopii cudownego obrazu trasą zbliżoną do tej, jaką 5 V 1641 roku przemierzył Paszkowski z obrazem (Marcyporęba, Paszkówka, Przytkowice, Zebrzydowice – parafia, Zebrzydowice – oo. bonifratrzy, Kalwaria Zebrzydowska – parafia i Kalwaria Zebrzydowska – bazylika pw. Matki Bożej Anielskiej).

1991 (13 VIII). Ojciec Święty Jan Paweł II odprawia Mszę św. w Krakowie na Rynku Głównym, z formularza o Matce Bożej Kalwaryjskiej.

1991 (14 VIII). Ojciec Święty Jan Paweł II, pielgrzymując do Wadowic i Częstochowy, zatrzymuje się w Kalwarii Zebrzydowskiej przy kościele pw. św. Józefa i wygłasza krótkie przemówienie oraz udziela błogosławieństwa.

1991-1993. Wyłożenie placu Odpustowego kamienną nawierzchnią, zaprojektowaną przez Annę Mitkowską.

1992. Przekazanie klasztorowi oo. Bernardynów w Kalwarii ok. 1/3 gruntów dawnego majątku ziemskiego jako otulina sanktuarium i Drózek.

1992 (24 X). Erygowanie parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Brodach (przy kościele Grobu Matki Bożej), administrowanej przez oo. Bernardynów.

1993. Wprowadzenie przez archidiecezję krakowską pielgrzymki rodzin (w niedzielę po 8. września) i młodzieży katechizowanej (w pierwszą sobotę czerwca) zamiast dotychczasowych pielgrzymek mężczyzn i młodzieży męskiej oraz kobiet i młodzieży żeńskiej.

1993 (13 VIII). Rozpoczęcie przez kard. Franciszka Macharskiego nowenny przed Jubileuszem 400-lecia założenia Kalwarii.

1993 (21 IX). Erygowanie domu zakonnego (w nowym budynku seminaryjnym) pw. św. Franciszka z Asyżu.

1995 (16 IX). Prezydent Rzeczypospolitej Lech Wałęsa odwiedza sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej.

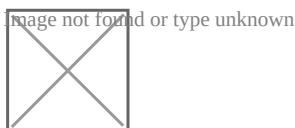
1997 (7 VI). Rada Miasta i Gminy Kalwaria Zebrzydowska nadaje Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II Honorowe Obywatelstwo Miasta.

1997. Nowa reforma administracyjna przywraca podział trójsczeblowy kraju: na województwa, powiaty i gminy. Kalwaria Zebrzydowska w powiecie wadowickim i województwie małopolskim.

1998 (30 X-2 XI). Nawiedzenie kopii obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w sanktuarium kalwaryjskim i Wyższym Seminarium Duchownym oo. Bernardynów.

1999 (15-17 VIII). Przewiezienie cudownego obrazu Matki Bożej Kalwaryjskiej do Krakowa na spotkanie z Papieżem. Jan Paweł II nie przybywa na Błonia z powodu choroby, ale modli się przed wizerunkiem kalwaryjskim w kaplicy arcybiskupów krakowskich

Sanktuarium Matki Bożej Licheńskiej, Bolesnej Królowej Polski w Licheniu



Sanktuarium maryjne w Licheniu powstało stosunkowo niedawno, bo dopiero w XIX w. Jego początki związane są z objawieniami, których doświadczył Tomasz Kłossowski, kowal z pobliskiego Izabelina, oraz ze sprowadzeniem do Lichenia cudownego obrazu, będącego kopią wizerunku Matki Boskiej z Rokitna.

W 1813 r. Tomasz Kłossowski został ciężko ranny w bitwie pod Lipskiem. Leżąc na pobojowisku doznał widzenia Matki Bożej, która poleciła mu, aby odszukał jej wizerunek i w odpowiedni sposób go uczcił. Maryja objawiła się Tomaszowi w amarantowym płaszczu z Orłem Białym na piersi. Przez następne 23 lata Kłossowski szukał ikony, która przedstawiałaby Matkę Bożą z wizji, której doświadczył. Odnalazł ją we wsi Lgota, gdzie wizerunek zawieszony był na zwykłym drzewie. Do domu powrócił z odnalezionym obrazem i zawiesił go we własnym gospodarstwie. Dopiero po ciężkiej chorobie w 1844 roku Tomasz zdecydował się umieścić obraz na drzewie w lesie grąblińskim.

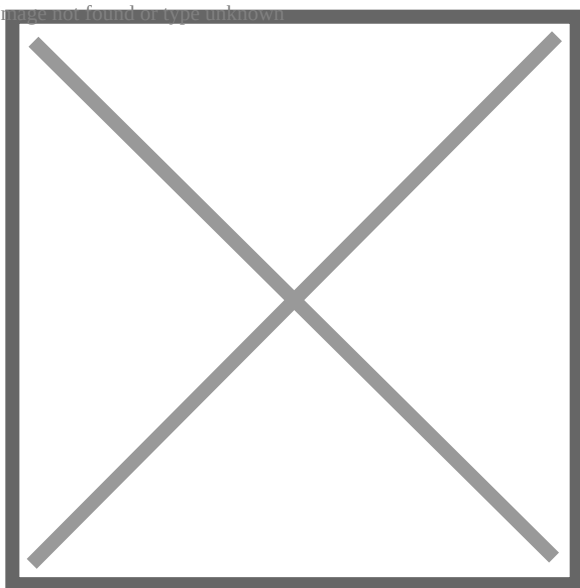
Wielu wiernych gromadziło się na modlitwie przy wizerunku Maryi, ale szczególną cześć oddawał jej pasterz Mikołaj Sikatka. Matka Boża miała mu się trzykrotnie objawić w 1850 r., wzywając ludzi za jego pośrednictwem do pokuty i nawrócenia. Maryja przepowiedziała też trudne doświadczenie dla miejscowej ludności. Sikatka opowiedział o tych spotkaniach z Najświętszą Maryją Dziewicą proboszczowi parafii licheńskiej oraz wójtowi i naczelnikowi powiatu. Nikt nie chciał mu jednak uwierzyć i został zamknięty jako chory psychicznie; zresztą do dziś objawienia nie zostały uznane przez Kościół.

Zmiana podejścia do objawień Sikatki nastąpiła, kiedy na ziemię licheńską spadła zaraza w postaci cholery. Wówczas wierni zbierali się licznie przy Cudownym Obrazie i błagali Matkę Boską o ocalenie. Podjęto decyzję o przeniesieniu wizerunku do zaszczytniejszego miejsca – najpierw do Białej Kaplicy w Grąblinie, a 29 września 1852 roku do drewnianego kościółka w Licheniu. Tym samym rok 1852 r. jest uznawany za początek Sanktuarium Licheńskiego, którym od 1949 r. opiekuje się Zgromadzenia Księży Marianów Niepokalanego Poczęcia NMP. Cudowny Obraz Najświętszej Maryi Panny Licheńskiej został koronowany 15 sierpnia 1967 roku na mocy dekretu papieża Pawła VI

Budowa obecnej świątyni w Licheniu została ukończona w 2004 r. Rok później Stolica Apostolska nadała sanktuarium pod wezwaniem Matki Bożej Licheńskiej godność bazyliki mniejszej. Była to jedna z ostatnich decyzji Jana Pawła II. W 2006 r. przeniesiono do niej cudowny wizerunek z parafialnego kościoła p.w. św. Doroty, w którym znajdował się (z przerwami) od 1852 r. Co roku sanktuarium licheńskie odwiedza około miliona wiernych. Sanktuarium Licheńskie słynie także ze źródła. Nie ma ono jednak nic wspólnego z objawieniami Matki Bożej i powstało z czysto praktycznych względów. Niemniej wielu wiernych twierdzi, że korzystając z tamtejszej wody, doznały łaski uzdrowienia.

Rys historyczny

Image not found or type unknown



Sanktuarium Maryjne w Licheniu – miejsce spotkania z Chrystusem i Jego Matką, miejsce odrodzenia duchowego, ale również odpoczynku fizycznego, emocjonalnego, w samotności czy w gronie rodziny, przyjaciół. Miejsce, gdzie Bóg przemawia w czasie liturgii, rekolekcji, a także poprzez piękno przyrody, przez osoby gotowe pomagać, gdy przeżywamy życiowe trudności. Miejsce spotkania z kulturą i historią. To obszar o powierzchni prawie stu hektarów.

Niemożliwe jest omówienie tematu „Sanktuarium” w krótkim tekście; nie jest łatwe, choćby pobieżne, przybliżenie różnych jego aspektów w kilku zdaniach. Przyczyną tego jest bogactwo wydarzeń, jakie miały miejsce w przeciągu ostatnich dwustu lat. Wszystkie ważne momenty historii Polski w dziewiętnastym i dwudziestym wieku odcisnęły swój ślad również na dziejach tego miejsca. Sanktuarium to objawienia Matki Bożej w roku 1850 w lesie

grąblińskim. To ponad półtora wieku modlitw milionów ludzi przed wizerunkiem Licheńskiej Pani. To trudny czas okupacji hitlerowskiej, którego świadectwem jest podziurawiona od kul pistoletu pasyjka znajdująca się w Kaplicy Krzyża, niełatwe lata komunizmu, ukoronowanie cudownego obrazu przez prymasa Wyszyńskiego w 1967 r., budowa Golgoty z przywożonych przez pątników z całej Polski kamieni, wreszcie budowa bazyliki (1994-2004), gdzie w ołtarzu głównym znajduje się łaskami słynący obraz Matki Bożej Licheńskiej, Bolesnej Królowej Polski.

Ikona przedstawia Bolesną Matkę w koronie na głowie, tulącą do serca białego orła – tak jak miało to miejsce w czasie objawień. „Niewiasto, oto syn Twój... Oto Matka twoja” – te słowa, które umierający Chrystus skierował do Maryi i do swojego ucznia Jana (które kieruje również dzisiaj do każdej i każdego z nas) często można usłyszeć w bazylice. Licheńska Pani przysłała z nieba ponad półtora wieku temu, aby przypomnieć, co jest w życiu najważniejsze. Również dziś – tak jak kiedyś, na weselu w Kanie – mówi do nas: „zróbcie wszystko, cokolwiek wam powie Mój Syn”.

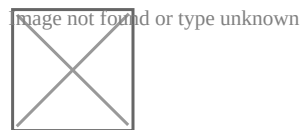
Sanktuarium to również usytuowany na licheńskim wzgórzu parafialny kościół św. Doroty; to w nim prawie półtora wieku znajdował się cudowny obraz. W pobliżu znajduje się źródło.

Warto wspomnieć o dwóch wyjątkowych wydarzeniach, które miały miejsce w Sanktuarium. W 1990 r. papież Jan Paweł II, podczas swojej wizyty w Polsce, odwiedził Sanktuarium, gościli w Licheniu św. Jana Pawła II. Bezpośrednim owocem tej wizyty jest Licheńskie Centrum Pomocy Rodzinie i Osobom Uzależnionym. W sezonie pielgrzymkowym istnieje możliwość zwiedzenia apartamentów papieskich w których mieszkał Ojciec Święty. W odpowiedzi na potrzeby pielgrzymów, marianie organizują w Sanktuarium różnego rodzaju rekolekcje.

Druga ważna uroczystość (księża marianie czekali na nią trzysta lat) to beatyfikacja ojca Stanisława Papczyńskiego – założyciela Zgromadzenia Księża Marianów, której dokonał w Licheniu 16 września 2007 r. kardynał Tarcisio Bertone. W podziękowaniu Bogu za wyniesienie do chwały ołtarzy bł. Stanisława, marianie otworzyli w sanktuarium hospicjum dla osób nieuleczalnie chorych, będących w terminalnym stadium choroby.

Ciekawe spotkanie z historią Polski gwarantuje wizyta w otwartym w bazylice 2010 r. Muzeum im. ks. Józefa Jarzębowskiego. Znajdują się w nim polonica, zbierane po całym świecie, które następnie po wielu dziesiątkach lat powróciły do Polski. Sanktuarium licheńskie to miejsce ważne dla wielu ludzi. Dla tych, którzy właśnie tu otworzyli się na miłość Boga, zaufali Mu i zaprosili Go do swojego życia. Dla tych, co odnaleźli sens, otrzymali łaskę powstania z upadku, wyjścia z „bagna”, nadzieję i moc płynącą z krzyża Chrystusa, siłę do godnego życia. Opisy niektórych świadectw można znaleźć w „Księdze Łask”.

Sanktuarium Matki Bożej, Królowej Podhala w Ludźmierzu



Sanktuarium Maryjne w Ludźmierzu stanowi najstarszą świątynię katolicką na całym Podhalu. Początkami sięga XIII w., kiedy to biskup krakowski, Wiśław, zezwolił w 1234 r. ówczesnemu wojewodzie krakowskiemu Teodorowi Gryficie wznieść świątynię ku czci Matki Boskiej. Powstała ona z drewna i służyła parafianom aż do XIX w., kiedy to kościół rozebrano , a w jego miejsce wystawiono stojącą do dzisiaj murowaną świątynię neogotycką pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. W 2001 roku został jej przyznany tytuł bazyliki mniejszej.

Do XIX wieku opiekę nad sanktuarium sprawowali cystersi. Następnie przejęła ją diecezja tarnowska, a w 1881 r. diecezja krakowska, która kieruje parafią w Ludźmierzu do dziś. Sanktuarium znane jest z figury Matki Bożej Ludźmierskiej, nazywanej „Gaździną i Królową Podhala”, która już w średniowieczu przyciągała rzesze wiernych ze względu na cudowne właściwości. Ma około 600 lat. Jest wykonana z drewna i mierzy 125 centymetrów. Kardynał Stefan Wyszyński w towarzystwie biskupa Karola Wojtyły koronował ją 15 sierpnia 1963 roku.

Pielgrzymi odwiedzają sanktuarium w Ludźmierzu przede wszystkim 15 sierpnia (w święto Wniebowzięcia NMP) oraz w drugą niedzielę września, czyli święto Matki Boskiej Siewnej. Ojciec Święty Jan Paweł II dwukrotnie pielgrzymował do Matki Boskiej Ludźmierskiej, w 1979 r. i w 1997 r. W ramach sanktuarium znajduje się Ogród Różańcowy, w którym umieszczone zostały stacje Różańca Świętego. W jego centrum stoi także pomnik z brązu klęczącego na modlitwie Ojca Świętego Jana Pawła II. Swoistą ciekawostką ogrodu stanowi tzw. Brama wiary: pod drewnianą konstrukcją umieszczono dzwon, którego dźwiękiem każdy człowiek w sposób symboliczny może ogłosić niebu i ziemi swoje odnowienie wiary. Warunkiem jest odmówienie specjalnej modlitwy.

Historia Sanktuarium

Sanktuarium Maryjne w Ludźmierzu, to od setek lat drugi po Kalwarii Zebrzydowskiej ośrodek pątniczy w Archidiecezji Krakowskiej. Ludźmierz to przede wszystkim obraz pobożności Podhala, zarówno indywidualnej jak i zbiorowej. Kult maryjny jest tego szczególnym uzewnętrznieniem. Parafia Wniebowzięcia NMP w Ludźmierzu jest najstarsza na Podhalu. Wisław, bp krakowski, zezwala wojewodzie krakowskiemu Teodorowi Gryficie wznieść świątynię ku czci Matki Boskiej (1234). Był to czas rozbitcia dzielnicowego w Polsce. Książę krakowski i śląski, Henryk Brodaty, nadaje Teodorowi Gryficie przywilej osadzania kolonistów w lasach nad rzekami: Ostrowianka, Biały i Czarny Dunajec, Rogoźnik, Lepietnica oraz w okolicach Szczyrzyca.

W latach 1234-45 istnieje w Ludźmierzu klasztor Cystersów. Najazd Tatarów i stałe zagrożenie ze strony zbójców oraz ciągłe powodzie skłaniają zakon do przeniesienia klasztoru do Szczyrzyca (1245). Niemniej jednak parafią ludźmierską kierują Cystersi aż do XIX wieku (1824). Z kolei parafię Ludźmierz przejmuje diecezja tarnowska, a potem krakowska (1881). Istnienie kościoła parafialnego w Ludźmierzu w XV wieku potwierdza historyk Jan Długosz. Akta wizytacji biskupich - poczynając od 1566 roku - precyzują dokładnie: "W Ludźmierzu istnieje kościół parafialny Wniebowzięcia NMP. Prawo patronatu posiada opat cysterski, w którego imieniu kieruje parafią jeden z zakonników, za zgodą biskupa krakowskiego. Kościół drewniany, modrzewiowy, gontem kryty, został ufundowany przez Teodora Gryfitę, wojewodę krakowskiego. Posiada on trzy ołtarze. Rocznicę poświęcenia kościoła obchodzi się w niedzielę po Wielkanocy".

W latach 1869-77 powstaje w Ludźmierzu - na miejscu rozebranego modrzewiowego - nowy, murowany, neogotycki kościół istniejący do dziś. Do niego przeniesiono rokokowy ołtarz wielki z łaskami słynącą od wieków figurą MB Ludźmierskiej. To tutaj, przy figurze Matki Boskiej, skupia się religijne życie Podhala. I nie tylko. Przybywa tutaj wielu pielgrzymów z całej Polski, ze Słowacji, z Węgier, ale także z innych krajów i nie tylko europejskich. Przybywają w regiony rozpościerające się u stóp granitowego masywu Tatr, często czynią to wędrując szlakiem św. Jana Pawła II.

Pierwsze przygotowania do papieskiej koronacji figury rozpoczął proboszcz ks. Józef Styrylski w roku 1934, z okazji 700-lecia parafii. Wybuch wojny uniemożliwił realizację projektu. Nowe starania podjął jego następca ks. Leonard Harędziński. Ostatecznie koronacja cudownej figury miała miejsce 15 sierpnia 1963 r. w uroczystość Wniebowzięcia NMP. Dokonali jej: Prymas Tysiąclecia, sługa Boży kard. Stefan Wyszyński wraz ze św. Janem Pawłem II, wówczas biskupem krakowskim Karolem Wojtyłą. Podczas błogosławieństwa wiernych ukoronowaną figurą Gaździny Podhala, z Jej dłoni wypadło berło, które w locie chwycił biskup Wojtyła. Ten niezwykle epizod skomentował Prymas: No Karol, Matka Boża przekazuje Ci władzę. Słowa te nabrały nowej wymowy, gdy wkrótce biskup Wojtyła został arcybiskupem metropolitą, następnie kardynałem i wreszcie - papieżem, kolejnym następcą św. Piotra.

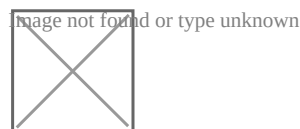
Jako papież, św. Jan Paweł II „spotkał się” z Gaździną Podhala dwukrotnie. Podczas pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny, 8 czerwca 1979 roku na lotnisku nowotarskim. I drugi raz, 18 lat później, 7 czerwca 1997 r. św. Jan Paweł II przybył do sanktuarium ludźmierskiego. Było to w pierwszą sobotę miesiąca, we wspomnienie Niepokalanego Serca Maryi. Ojciec Święty przewodniczył modlitwie różańcowej, transmitowanej przez Radio Watykańskie na cały świat.

Dla upamiętnienia modlitwy różańcowej Papieża-Polaka, Podhalanie z USA i Kanady, pielgrzymi, kapłani i parafianie, na przełomie tysiącleci chrześcijaństwa, a zarazem w roku 600-lecia kultu Gaździny Podhala, ufundowali Maryjny Ogród Różańcowy. 20 kaplic górskich, wyrzeźbionych przez Marka Blajerskiego, wprowadza pielgrzymów w rozważanie różańcowych tajemnic. Wizyta Papieża, niezwykle Pielgrzyma ludźmierskiego, została uwieczniona polichromią w prezbiterium kościoła i pomnikiem klęczącego św. Jana Pawła

80. zbudowano dom pielgrzyma, wzniesiono krużganki, ogrójec, ołtarz polowy i stacje drogi krzyżowej. Rozbudowę sanktuarium towarzyszy troska o pogłębianie życia religijnego na Podhalu, wyrażająca się choćby poprzez nabożeństwa fatimskie czy peregrynację kopii figury Matki Bożej Ludźmierskiej, nawiedzającej domy na Podhalu, Orawie i Spiszu.

Warto wiedzieć, że w prywatnych pokojach Papieża-Polaka, w ciągu całego pontyfikatu znajdowała się kopia figury Matki Bożej Ludźmierskiej. Związki św. Jana Pawła II z sanktuarium ludźmierskim odsyłają do wielu innych, ważnych wydarzeń. 18 maja 2001 r. papież podniósł kościół w Ludźmierzu do godności bazyliki mniejszej i podarował swoją piuskę. 2 kwietnia 2009 r., w 4. rocznicę odejścia św. Jana Pawła II do Domu Ojca, kopia figury Matki Bożej Ludźmierskiej została umieszczona w Grocie Mlecznej w Betlejem. 15 sierpnia 2011 r., 3 miesiące po beatyfikacji, kard. Stanisław Dziwisz metropolita krakowski podarował sanktuarium relikwie Papieża-Polaka. 15 sierpnia 2017 r. pod ołtarzem papieskim została poświęcona kaplica dedykowana św. Janowi Pawłowi II z relikwiami największego pielgrzyma ludźmierskiego i tekstami dokumentów wydanych przez Papieża-Polaka.

Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej - Gietrzwałd



Sanktuarium maryjne w Gietrzwałdzie jest jednym z najświętszych miejsc pielgrzymkowych w Polsce. Rocznie odwiedza je około miliona osób. Owa popularność wynika z faktu, że to właśnie w Gietrzwałdzie miały miejsce objawienia maryjne (w 1877r.) – jedyne objawienia na ziemiach polskich, które zostały zatwierdzone przez Kościół. Historia sanktuarium sięga XV wieku, kiedy to postawiono i konsekrowano w 1500 r. kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Panny Marii. Świątynia była wielokrotnie przebudowywana. Obecny kształt przybrała bezpośrednio po objawieniach, kiedy proboszczem był ks. Augustyn Weichsel (1869-1909). Na mocy bulli papieża Pawła VI z dnia 2 lutego 1970 roku kościół w Gietrzwałdzie otrzymał tytuł bazyliki mniejszej.

W ołtarzu głównym bazyliki znajduje się obraz Matki Bożej z Dzieciątkiem, przedstawiający Maryję okrytą ciemnoniebieskim płaszczem, trzymającą na lewej ręce Jezusa ubranego w długą, czerwoną suknię. W górnej części obrazu, na podtrzymywanej przez dwóch aniołów wstędze, znajduje się napis Ave Regina Caelorum, ave Domina Angelorum, czyli „Bądź pozdrowiona Królowo Nieba, bądź pozdrowiona Pani Aniołów”. Pierwsza wzmianka o malowidło pochodzi z 1583 roku, a jego autor pozostaje nieznany. Obraz posiada zastłonę przedstawiającą scenę objawień Matki Bożej, zgodną z przekazem wizjonerek.

10 września 1967 roku Ks. Stefan Kardynał Wyszyński, Prymas Polski, przy współudziale Ks. Karola Kardynała Wojtyły, metropolity krakowskiego i Ks. Biskupa Józefa Drzazgi, biskupa warmińskiego koronował obraz Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. Na terenie sanktuarium znajduje się źródło, z którego pielgrzymi czerpią wodę w nadziei uleczenia swoich chorób. Wiara w te cudowne właściwości wynika z objawień maryjnych, według których Matka Boża sama poświęciła źródło. Ów akt błogosławieństwa upamiętnia figura Niepokalanej Dziewicy w altance. Do źródła prowadzi tzw. Aleja Różańcowa, przy której umieszczono 15 kapliczek.

Wielką cześć Matce Bożej Gietrzwałdzkiej oddawał m.in. Prymas Wyszyński, który wielokrotnie odwiedzał Sanktuarium.

Gietrzwałd leży w połowie drogi między Ostródą i Olsztynem, na skraju południowej Warmii, otoczony niewielkimi wzgórkami nad rzeką Giłwą, prawym dopływem Pasłęki. Akt lokacyjny osadzie wydała 19 maja 1352 roku Warmińska Kapituła Katedralna. Na początku na górze, łagodnie spadającej ku rzece, postawiono drewnianą kaplicę. Prawdopodobnie w tym samym czasie powstała parafia. Pierwszym znanym proboszczem był Jan Sternchen (1405-1409). W czasie wojny polsko-krzyżackiej 1410-1414 wieś i kaplica zostały zniszczone. W XV wieku postawiono jednonawowy kościół gotycki na podmurówce z kamienia. Konsekwował go 31 marca 1500 roku pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Panny Marii biskup Jan Wilde, sufragan warmiński.

Kościół był wiele razy przebudowywany. Pierwszy raz kapitalnego remontu i dostosowania kościoła do stylu renesansowego dokonano pod koniec XVI wieku. Potem, w okresie baroku, świątynię wyposażono w nowe ołtarze. 11 czerwca 1790 roku biskup Ignacy Krasicki nadał świątyni dwa nowe tytuły: świętego Jana Ewangelisty i świętych Apostołów Piotra i Pawła. W XIX wieku ks. proboszcz Józef Jordan (1863-1869) doprowadził do rozbudowy kościoła, wzmocnił fundamenty i ściany.

Gietrzwałd stał się sławny dzięki Objawieniom Matki Bożej, które trwały od 27 czerwca do 16 września 1877 roku. Głównymi wizjonerkami były: trzynastoletnia Justyna Szafryńska i dwunastoletnia Barbara Samulowska. Obie pochodziły z niezamożnych polskich rodzin. Matka Boża przemówiła do nich po polsku, co podkreślił ks. Franciszek Hipler, "w języku takim, jakim mówią w Polsce". Matka Boża, na zapytanie dziewczynek: Kto Ty Jesteś? Odpowiedziała: "Jestem Najświętsza Panna Maryja Niepokalanie Poczęta." Na pytanie czego żądasz Matko Boża? padła odpowiedź: "Życzę sobie, abyście codziennie odmawiali różaniec !"

Obecny kształt przybrała świątynia bezpośrednio po objawieniach, kiedy proboszczem był ks. Augustyn Weichsel (1869-1909). W latach 1878-1884, pod kierunkiem architekta Arnolda Gildenpfenniga, powiększono kościół tak, by nie naruszając części gotyckiej związać ją z nową, neogotycką i stworzyć harmonijną całość. Dobudowano nawę poprzeczną z emporami oraz prezbiterium z kryptą, nadając kościołowi kształt krzyża rzymskiego. Rozebrano górną, drewnianą część wieży i wzniesiono murowaną z cegły ze zwieńczeniem neogotyckim. Dach kościoła pokryto dachówką, a wieżę blachą.

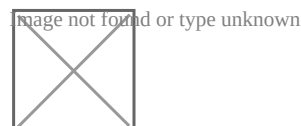
13 sierpnia 1945 roku opiekę nad sanktuarium gietrzwałdzkim powierzono Zakonowi Kanoników Regularnych Laterańskich. W latach 1966-1968 rozebrano dawne, zniszczone ogrodzenie i zbudowano nowy kamienny mur z kutymi w metalu przesłami, granitowe schody i kamienno-cementowe obejście wokół kościoła. Przed uroczystościami 100-lecia objawień Matki Bożej dokonano renowacji architektury i wnętrza kościoła, założono nową posadzkę marmurową i odnowiono polichromię. Przy prowadzącej do źródłka grabowej alejce postawiono piętnaście nowych kapliczek różańcowych, które wykonał rzeźbiarz Julian Kasprzycki z Myślenic według projektu architekta Sylwestra Kwiatkowskiego z Białegostoku.

Na mocy bulli papieża Pawła VI z dnia 2 lutego 1970 roku kościół w Gietrzwałdzie otrzymał tytuł bazyliki mniejszej. Uroczystość jubileuszowa 100-lecia objawień w 1977 roku ukazała potrzebę stworzenia w Gietrzwałdzie domu pielgrzyma. Do realizacji tego przedsięwzięcia przystąpił ówczesny przeor domu zakonnego w Gietrzwałdzie ks. Franciszek Martuszewski CRL. W trudnych czasach, przy napotykanym przeszkodach w uzyskaniu pozwolenia na budowę i zakupieniu materiałów budowlanych, ciężkiej sytuacji finansowej sanktuarium, budowa trwała przeszło 10 lat. W 1989 roku pierwsi pielgrzymi skorzystali z usług nowego domu pielgrzyma.

14 października 2003 roku powstała Fundacja Przyjaciół Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej. Jej celem jest prowadzenie dzieła o charakterze religijnym, kulturalno-społecznym i charytatywno-opiekuńczym, wspierającego Sanktuarium. W lutym 2010 roku Fundacja otworzyła w Gietrzwałdzie Ośrodek Wypoczynkowo-Szkoleniowy z 50 miejscami noclegowymi i salą konferencyjną.

wizjonerki siostry Stanisławy Barbary Samulowskiej (1865-1950) ze Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo. 27 czerwca 2007 roku Ks. Arcybiskup Wojciech Ziemia poświęcił gietrzwałdzką Drogę Krzyżową, której kaplice postawione na błoniach gietrzwałdzkich, zaprojektował Marcin Dutko z Warszawy, a rzeźby wykonał Jan Stępkowski ze Strzegowa. W kwietniu 2012 roku przeprowadzono remont generalny części parterowej domu pielgrzyma, gdzie znajdują się: recepcja, dwie jadalnie, punkt wydawczy posiłków, nowa kuchnia, toalety, także dla niepełnosprawnych. Odremontowano pokoje, wyposażając je w nowe meble.

Sanktuarium Matki Jedności Chrześcijan - Święta Lipka



Święta Lipka jest jednym z najślawniejszych sanktuariów maryjnych w Polsce. Położona jest na północy kraju, w odległości około 70 kilometrów na północny wschód od Olsztyna i 6 kilometrów na wschód od Reszla. Ze względu na licznych pielgrzymów (ponad 100tys. rocznie) bywa nazywana „Częstochową Północy”. Jest też „perłą baroku” – sanktuarium zalicza się do najwspanialszych okazów późnego baroku w Polsce. Początki sanktuarium maryjnego w Świętej Lipce, według przekazów ludowych, sięgają XIV w. Według legendy uwięziony w lochach kętrzyńskiego zamku skazaniec dzięki interwencji Matki Bożej wyrzeźbił w drewnie Jej figurkę z Dzieciątkiem. Po wykonaniu rzeźby został uwolniony i zawiesił ją na lipie przy drodze z Kętrzyna do Reszla. W krótkim czasie miejsce to zastępowało cudami i uzdrowieniami, dlatego postawiono tam kaplicę.

Już od średniowiecza sanktuarium w Świętej Lipce przyciągało rzesze pielgrzymów nie tylko z Prus, Mazowsza i Warmii, ale także z odległych zakątków Polski np. Warszawy, Wilna, czy Lwowa. Ostatni wielki mistrz krzyżacki Albrecht Hohenzollem w 1519 r. szedł do Świętej Lipki pieszo i boso z Królewca. Jednak sześć lat później, kiedy wiara katolicka została zakazana w pańskie pruskie, kaplica została obrabowana i zburzona, a lipa, od której to wieś i sanktuarium wzięły nazwę, wycięta. Na jej miejscu postawiono szubienicę, aby odstraszyć pielgrzymujących. Z kolei cudowna figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem utopiono z kolei w Jeziorze Wirowym.

W 1618 r. sekretarz króla Zygmunta III wykupił Świętą Lipkę, przekazując administrację i prawo użytkowania jezuitom (po kasacie zakonu w 1772 r., jezuita wrócili do Świętej Lipki dopiero w 1932 r.). Wybudowano tam kaplicę, w której umieszczono kopię obrazu Matki Boskiej Śnieżnej, co zapoczątkowało rozkwit sanktuarium. W 1685 r. jezuita przygotowali teren pod budowę kościoła, który został konsekrowany osiem lat później przez biskupa Jana Stanisława Zbąskiego. Ponieważ kościół nie mieścił wszystkich pielgrzymów, dobudowano krużganek z kaplicami narożnymi. Obecnie w skład kompleksu klasztornej wchodzi bazylika mniejsza, krużganki i dom zakonny ojców jezuitów.

Po II wojnie światowej sanktuarium maryjne w Świętej Lipce zaczęło być miejscem licznych pielgrzymek. Do głównych uroczystości należą odpust 15 sierpnia w uroczystość Wniebowzięcia NMP oraz odpust Nawiedzenia NMP w ostatnią niedzielę maja, kiedy to wierni przybywają do sanktuarium w pieszej pielgrzymce zwanej "Gwiaździstą". Wyrusza ona z trzech miast: Reszla, Kętrzyna i Mrągowa. Do sanktuarium w Świętej Lipki pielgrzymują także ewangelicy.

Historia Sanktuarium

Święta Lipka - to sławne sanktuarium maryjne. Leży na północnym krańcu Polski, w odległości około 70 kilometrów na północny wschód od Olsztyna i 6 kilometrów na wschód od Reszla. Początki sanktuarium maryjnego sięgają XIV w. i znamy je tylko z opowiadań ludowych przekazywanych ustnie przez kilka wieków. Najwięcej informacji mamy w dokumentach spisanych i wydanych w XVII wieku. Autor jednego z pism mówi o początkach Świętej Lipki: "Jest w Prusach słynne miejsce, które wzięło nazwę od lipy. Bo od bardzo dawna stała na tym miejscu rozłożysta lipa, a na niej prawie z pierwszym posiewem chrześcijaństwa w Prusach - pojawiła się figurka Matki Boskiej z Dzieciątkiem, dzieło rąk Boskich". Święta Lipka weszła do historii od początku jako sławne miejsce pielgrzymkowe. Już w średniowieczu ustalił się zwyczaj organizowania pielgrzymek do Świętej Lipki, do której dla uzyskania odpustu i w nadziei uzdrowienia przybywali pielgrzymi nie tylko z Prus i Warmii, ale również z Mazowsza. Ostatni wielki mistrz krzyżacki Albrecht Hohenzollem w 1519 r. pielgrzymował pieszo i boso z Królewca do Świętej Lipki.

W 1525 wiara katolicka została zakazana w państwie pruskim, a kult świętych uznano za zabobon. Tłum z Kętrzyna obrabował i zburzył kaplicę, lipa została wycięta, a figurkę utopiono w Jeziorze Wirowym. W 1618 r. katolicy odzyskali swobody wyznaniowe, a sekretarz króla Zygmunta III Stefan Sadorski wykupił całą Świętą Lipkę. Administracja i prawo użytkowania Świętej Lipki zostały przekazane Jezuitom.

W 1601 wybudowano kaplicę, w której umieszczono kopię obrazu Matki Boskiej Śnieżnej. Odbudowa kaplicy zapoczątkowała rozkwit sanktuarium. W Prusach i na Warmii trudno było znaleźć człowieka, który by choć raz nie przyszedł z pielgrzymką do Świętej Lipki. W 1685 Jezuici przygotowywali teren pod budowę, gromadzili materiały, ścięto część wzgórza, zasypano bagna, a grunt umacniano wbijając gęsto długie pale olchowe okute na końcu żelazem. Kamień węgielny poświęcił biskup warmiński kardynał Michał Radziejowski 1.XI. 1687. Kościół został konsekrowany 15 sierpnia 1693 r. przez biskupa Jana Stanisława Zbąskiego z wielką okazałością w obecności liczного duchowieństwa i tysięcy wiernych. Kościół nie mieścił wszystkich pielgrzymów, dlatego wybudowano krużganek z kaplicami narożnymi. Wyposażenie wnętrza trwało ponad pięćdziesiąt lat.

Ołtarz główny, ołtarze boczne, kunsztownie wykonane tabernakulum, organy, freski w kościele i w krużgankach, kuta brama, rzeźby w kamieniu i drewnie, dzieła artystycznego kowalstwa i ślusarstwa - to wszystko stanowi, że Święta Lipka jest "Perłą Baroku" - obiektem niezwyklej wartości zabytkowej, zaliczany do najwspanialszych okazów późnego baroku w Polsce. Po kasacie zakonu Jezuici wrócili do Świętej Lipki w 1932r., podjęli prace związane z parafią i sanktuarium. Po wojnie rosła sława Sanktuarium, zaczęły odwiedzać pielgrzymki i wzrastał ruch wycieczkowy. Przybyły nowe zajęcia: oprowadzanie pielgrzymów i turystów, objaśnianie historii sanktuarium i prezentacja organów. Po wojnie nieustannie prowadzone są kosztowne prace konserwatorskie, które finansuje się głównie z ofiar pielgrzymów i turystów przybywających z Polski, Niemiec i z całego świata.

Obraz

W ołtarzu głównym umieszczony jest obraz Matki Bożej, wzorowany na ikonie Matki Bożej z rzymskiej Bazyliki Większej Matki Bożej. Na zamówienie jezuitów wykonał go w 1640 r. Bartłomiej Pens, Belg mieszkający w Elblągu, który po zajęciu tego miasta przez Szwedów na stałe przeniósł się do Wilna. Samuel Gräwe - złotnik z Królewca wykonał srebrną sukienkę na ten obraz, srebrne ozdoby na tabernakulum ze sceną Ostatniej Wieczerzy i Wieczerzy w Emaus oraz monstrancję w kształcie drzewa lipowego z figurką Matki Bożej. Matka Boża w tym wizerunku jest czczona jako Matka Jedności Chrześcijan. Obraz został przyozdobiony koronami papieskimi 11 sierpnia 1968 r. Ceremonii dokonał Prymas Polski Ks. kardynał Stefan Wyszyński, a sumę celebrował Ks. kardynał Karol Wojtyła. Papież Jan Paweł II dekretem z dnia 24 lutego 1983 r. nadał kościołowi w Świętej Lipce tytuł Bazyliki Mniejszej. W trzechsetną rocznicę konsekracji kościoła odbyło się w Świętej Lipce sympozjum naukowe poświęcone Feliksowi Nowowiejskiemu, a główna uroczystość jubileuszowa z udziałem Episkopatu

piątki o godz.20.00. Główne uroczystości odpustowe: odpust Nawiedzenia NMP w ostatnią niedzielę maja gdzie pielgrzymi zmierzają do Świętej Lipki w pielgrzymce pieszej "Gwiazdzistej" z Reszla, Kętrzyna, Mrągowa, Giżycka i pobliskich parafii i odpust 15 sierpnia w uroczystość Wniebowzięcia NMP. Do Matki Bożej Świętolipskiej po dzisiejszy dzień przychodzą także ewangelicy.

Bazylika mniejsza

Tytuł bazyliki większej, czyli patriarchalnej, posiada pięć kościołów w Rzymie: św. Piotra na Watykanie, św. Jana na Lateranie, Matki Boskiej Większej, Św. Wawrzyńca i św. Pawła za Murami, oraz dwa kościoły w Asyżu: św. Franciszka i Matki Boskiej Anielskiej. Inne kościoły, jeżeli odznaczają się wartością zabytkową albo użytecznością liturgiczną czy duszpasterską, mogą otrzymać tytuł bazyliki mniejszej. Zazwyczaj taki tytuł jest przyznawany znacznieszym kościołom: katedralnym, kolegiackim, zakonnym oraz sanktuariom maryjnym. Papież Jan Paweł II dekretem z dnia 24 lutego 1983 roku nadał kościołowi w Świętej Lipce tytuł bazyliki mniejszej, a uroczyste ogłoszenie tego dekretu odbyło się 29 maja 1983 roku, czyli w dniu Nawiedzenia NMP jako święta patronalnego, obchodzonego, od czasu reformy kalendarza liturgicznego, w ostatnią niedzielę maja. W tym dniu przybyła do Świętej Lipki pielgrzymka gwiazdzista, prowadzona przez trzech biskupów równocześnie z trzech miast: Reszla, Kętrzyna i Mrągowa. Ordynariusz warmiński, biskup Jan Obłak, odczytał bullę papieską i poświęcił tablicę pamiątkową, wmurowaną przy wejściu do kościoła.